

STŘETNÉ SRAŽENÍ

Střetné sražení je bojová činnost, ve které obě strany se snaží dosáhnout stanovených cílů útokem. V soudobých podmínkách představuje souhrn jaderných a palebných úderů a aktivní bojové činnosti operačních uskupení vojsk protistojících stran organizované podle jednoho zámyslu. Ve své podstatě budou střetná sražení rozhodná, dynamická a budou vedena v podmínkách mimořádně napjaté a náhle se měnící situace. Cílem střetného sražení bude zničit hlavní uskupení nepřítele a vytvořit výhodné podmínky k dalšímu rozvíjení útoku.

Historická zkušenost svědčí o tom, že střetná sražení se stala zákonitým jevem již ve válkách na konci XVIII. století a jejich podíl a rozsah se neustále zvětšoval. V současné době mohou být součástí útočných i obranných operací. Na základě jejich výsledku se může vyvíjet buď útok (při úspěšném sražení), nebo obrana (při neúspěšném střetném sražení).

Podstatné zvýšení úderné a palebné síly i manévrových možností vojsk bojujících stran dovoluje v jakýchkoliv podmínkách situace stanovit jim vysoké cíle. V důsledku toho bude boj vyúsťovat do aktivní činnosti k získání operační iniciativy, která může vést ke střetnutí uskupení vojsk. Všechno to zvyšuje možnost vzniku střetných sražení, jejich úlohu a význam v soudobých operacích. Současně je to složitý **druh bojové činnosti**, který má řadu specifických vlastností a rysů. Ty je nutné vzít v úvahu, chceme-li dosáhnout konečného vítězství.

Historická zkušenost zejména z Velké vlastenecké války i současný stupeň poznání nás vede k závěru, že střetné sražení může vzniknout:

- po zahájení války, v průběhu odrážení napadení nepřítele, při zasazení vlastních svazů k úderu proti útočícímu nepříteli (pohraniční střetné sražení),
- v průběhu rozvíjení útočné operace v boji s přisunovanými operačními zálohami a protiúdernými uskupeními nepřítele,
- v průběhu vedení obranné operace při vedení protiúderů nebo při přechodu do protiútku.

Poznatky z druhé světové války nás učí, že vznik střetných sražení v jejich začátku byl charakteristickým jenom pro německo-sovětskou frontu. Na Západě v této době podmínky pro vznik střetného sražení nebyly, neboť útok vedla především německá fašistická vojska a jejich protivník se pasivně bránil. V počátečním období Velké vlastenecké války vznikala střetná sražení při přesunu svazů a svazků sovětské armády ke státní hranici k odražení agresora a k vedení armádních a frontových protiúderů. Byla charakteristická velkým vypětím a úporností, bojem za ovládnutí iniciativy, vysokou dynamičností a manévrovostí, náhlými změnami situace, nekrytými boky a omezenou dobou na přípravu bojové činnosti. To můžeme dokumentovat na střetných sraženích v prostoru Luck, Radechov, Dubno, Brody ve dnech 23.—29. 6. 1941 za účasti šesti mechanizovaných a tří střeleckých sborů proti 1. tankové skupině nepřítel.

Střetné sražení v průběhu útočné operace se může uskutečnit v různé hloubce při zahájení operace, v průběhu jejího rozvíjení i v jejím konečném období v nejrůznějších podmínkách situace. Tato střetnutí můžeme charakterizovat úporným bojem k získání a udržení iniciativy, zahájení bojové činnosti zpravidla z chodu, rozvinutím bojové činnosti na široké frontě, omezenou dobou na její organizaci, neustálým a nepřetržitým manévrem vojsk a jejich snahou vyjít do boků a týlu uskupení nepřítel. Mohu uvést některé příklady.

Střetné sražení v prostoru Proskurov 6.—10. 3. 1944 vzniklo v průběhu pronásledování nepřítel při navázání dotyku prvního sledu vojsk 1. ukrajinského frontu s přisunovanými silnými operačními zálohami nepřítel.

Při zahájení útočné operace bylo vedeno střetné sražení v prostoru Kelce 13.—15. 1. 1945 silami 1. ukrajinského frontu, při dokončení průlomu taktické hloubky obrany a rozvíjení útoku do hloubky mezi 4. TA, zasazenou do střetnutí, a uskupením nepřítel, jehož hlavní síly představoval 24. tankový sbor přisunovaný z blízkých operačních záloh skupiny armád „A“ s cílem zmařit rozvíjení útoku vojsky frontu.

Střetné sražení v prostoru Warnditt 30.—31. 1. 1945 je charakteristické tím, že bylo vedeno v konečném období útočné operace 2. ukrajinského frontu k obklíčení fašistického uskupení ve východním Prusku mezi 4. TA nepřítel, která se snažila vyjít z obklíčení, a 5. GTA staženou z vnějšího kruhu obklíčení a 8. mechanizovaným a přisunovaným ze zálohy frontu, proti postupujícím vojskům nepřítel. Střetnutí se vyznačovalo úpornou a rozhodnou činností vojsk frontu, rozvinutím bojové činnosti na široké frontě s nepřetržitým vznikem nových ohnisek boje. V důsledku střetného sražení byl nepřítel zastaven a odražen, vnitřní okruh obklíčení byl obnoven.

Střetná sražení v průběhu obranné operace probíhala ve složitých podmínkách, kdy nepřítel měl v rukou iniciativu, převahu v silách a prostředcích i nadvládu ve vzduchu. Vznikala při vedení protiúderů nebo protiútoků. V prvním období války byla celkově slabě připravena a ne zcela zabezpečena. Proto v řadě případů nedosáhla požadovaného výsledku. Jinak tomu bylo ve druhém období války, kdy se vyznačovalo vysokou centralizací vedení, soustředěním značného množství sil a prostředků na směrech hlavního úderu, vysokou organizovaností a pečlivou připraveností. To ve svém důsledku napomáhalo k dosažení úspěchu v operaci.

O tom svědčí např. pokus vojsk Západního frontu a protiútok na hlavním strategickém směru 21. 6.—7. 8. 1941 vedený s cílem zmařit zámysl nepřítel při útoku na Moskvu, který vyústil ve střetné sražení. V důsledku některých nedostatků v přípravě a zejména v zabezpečení, přes hrdinství sovětských

vojsk, protiútok stanovených cílů nedosáhl. Nepřátelská vojska však byla zadržena, jejich postup zpomalen a úderná síla skupiny armád „Střed“ značně oslabena.

Dalším příkladem střetného sražení při vedení protiúderů v obranné operaci mohou být střetnutí v průběhu obranné operace u Moskvy v listopadu—prosinci 1941, ve kterých byl s konečnou platností zastaven postup fašistických vojsk na Moskvu. Tato operace byla nucena přejít do obrany. Dále protiúder v obranné operaci u Prochorovky 12. 7. 1943 ve známé bitvě u Kurska. Jejich důsledkem byla porážka nepřítele, který byl přinucen vzdát se dalšího útoku na tomto směru.

Analýza střetných sražení ve Velké vlastenecké válce, poválečný rozvoj teorie jejich přípravy a vedení s přihlédnutím k rozvoji vojenství umožňuje učinit závěr, že činitelé, **které budou mít vliv na úspěch ve střetném sražení**, budou především:

- všestranná příprava střetného sražení v krátkých časových lhůtách,
- vedení nepřetržitého a hlubokého průzkumu,
- volba odpovídajících způsobů a forem vedení střetnutí,
- předejití nepřítele v jaderných a palebných úderech, v rozvinování, ve vytváření nezbytných uskupení sil a prostředků a v přechodu k aktivní činnosti,
- rychlé rozdělení uskupení nepřítele a jeho ničení po částech,
- postupné zvyšování úderné síly v průběhu střetnutí.

Střetná sražení měla zpravidla tři období:

— **zahájení střetného sražení**, které se zpravidla uskutečňovalo údery letectva, dělostřelectva, střetnutím předsunutých odřadů a jejich rozhodnou činností k vytvoření příznivých podmínek pro rozvinutí a zasazení hlavních sil do sražení,

— **rozvíjení sražení** jako jeho hlavní fáze, která zahrnovala rozvinování hlavních sil, zahájení a vedení rozhodného útoku s cílem zničit uskupení nepřítele,

— **konečné období**, které bylo charakterizováno buď přechodem do obrany, nebo odchodem jedné ze stran (v důsledku neúspěchu střetného sražení a porážky hlavních sil), popř. přechodem do rozhodného pronásledování (té strany, která měla ve střetném sražení úspěch).

Uvedená analýza i období budou mít zřejmě platnost i v soudobém střetném sražení s tím, že jejich kvalita bude pochopitelně jiná (došlo k úplné mechanizaci a motorizaci soudobých armád, objevily se nové ničivé prostředky, dosáhlo se značného stupně automatizace velení atd.).

V článku se zaměřím především na **střetné sražení vševojskové armády v průběhu frontové útočné operace** (v operační hloubce), **vedené s použitím jaderných zbraní**. Je tomu tak proto, že:

— další postup armády se bude snažit nepřítel zastavit přísunem a zasazením operačních záloh, a to přímo do střetného sražení nebo zaujetím obrany na připravených čarách. Jednou z rozhodujících forem a metod boje s operačními zálohami nepřítele, kromě vedení hromadných jaderných a leteckých úderů na vojska v prostorech soustředění nebo za přesunu (s cílem jejich zničení a zmaření další aktivní činnosti), nebo přechodem do obrany všemi nebo hlavními silami, je v konkrétní situaci střetného sražení. Střetné sražení je jedním z nejtěžších a nejsložitějších druhů bojové činnosti;

— je dáno především tím, že fronta v operační hloubce nebude souvislá, často bude členěna do hloubky s většími či menšími mezerami v operační sestavě.

To bude výhodné pro činnost přisunovaných (v kompaktní sestavě) operačních záloh nepřítele.

V operační hloubce bude kromě toho charakteristické zasazování druhých sledů, které se za určitou dobu mohou odtrhnout od hlavních sil, nebo vyslání operačních manévrujících skupin, které povedou činnost samostatně ve značné vzdálenosti od hlavních sil. Tato vojska se mohou velmi často dostat do střetnutí s vojsky nepřítele přisunovanými z hloubky nebo s vojsky, která byla vyvedena z fronty, znovu doplněna a použita k vedení protiúderů.

Rozhodujícím požadavkem pro úspěšné vedení střetného sražení je jeho **včasná, všestranná příprava v krátkých časových lhůtách**. Proto ne vždy při předvídání střetného sražení velitel a štáb armády (včetně velitele a štábu fronty) budou čekat na úplné informace o situaci nepřítele a předpokládaném charakteru jeho činnosti. Snaha předejít nepřítele v jaderných a leteckých úderech, v ovládnutí výhodných prostorů a čar, v rozvinutí a zasazení hlavních sil do sražení povede k tomu, že rozhodnutí se bude často přijímat na základě neúplných zpráv o nepříteři. Jinými slovy, při organizaci střetného sražení bude riziko nepoměrně větší, než v jiných druzích bojové činnosti.

Specifikou přijímání rozhodnutí bude to, že celý proces bude postupný, podle míry znalosti konkrétní situace, zvláště vojsk nepřítele. Zřejmě bude účelné přijmout rozhodnutí pro úder y jaderných zbraní a letectva, pro činnost předsunutých odřadů svazků, pro rozvinování hlavních sil a ovládnutí výhodných čar. Konečné rozhodnutí bude zpravidla upřesňovat velitel armády před zasazením hlavních sil do sražení. Analogicky (zpravidla na mapách) bude krátce organizována i součinnost.

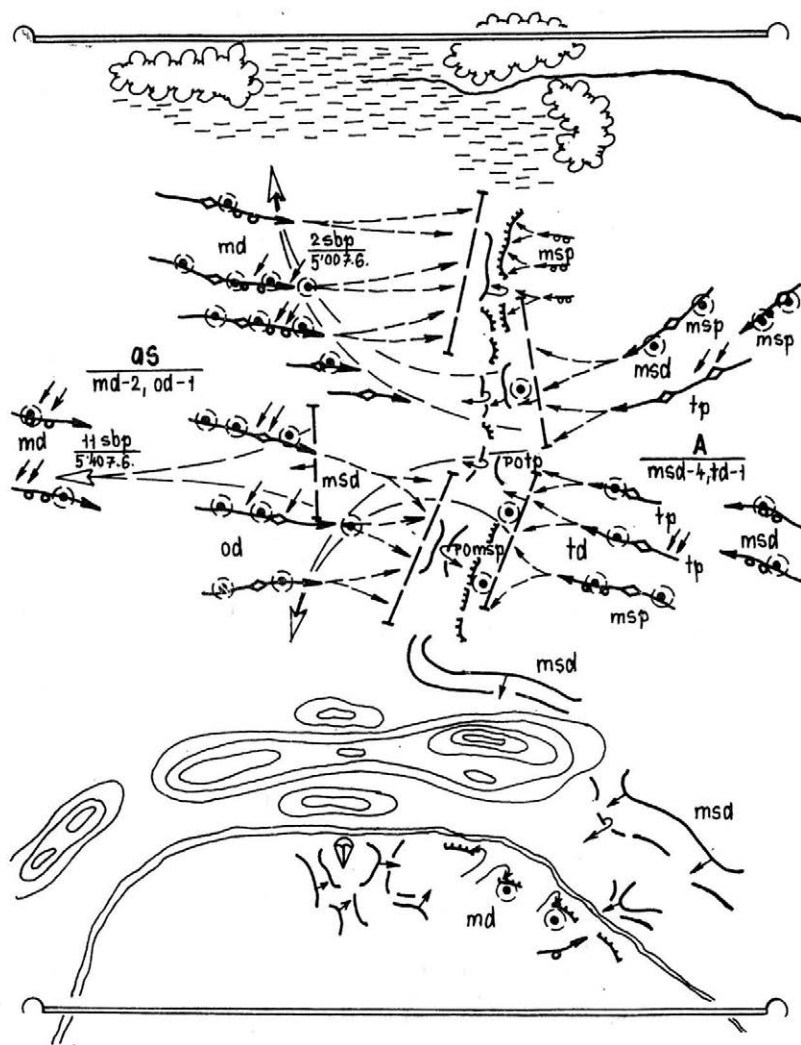
Je třeba mít stále na zřeteli, že včas přijaté rozhodnutí a předání úkolů vojskům vytváří podmínky pro úspěšné vedení střetného sražení. Rozhodnutí velitele armády může obsahovat:

- zámysl střetného sražení,
- úkoly raketovému vojsku, dělostřelectvu a přidělenému letectvu,
- úkoly divizím prvního sledu spolu s úkolem k ovládnutí prostorů a čar, k zabezpečení organizovaného zasazení hlavních sil armády do sražení,
- úkoly druhému sledu (vševojskové záloze), vzdušným výsádkům,
- úkoly druhým vojsk, speciálním vojskům,
- úkoly k zabezpečení bojové činnosti,
- úkoly k organizaci velení a součinnosti.

V **zámyslu** velitel zpravidla stanoví: uskupení nepřítele, která chce ničit jadernými zbraněmi a dobu vedení úderů, směr hlavního a dalších úderů, uskupení vojsk na jednotlivých směrech a způsob jejich činnosti při ničení protistojících sil nepřítele, opatření k předstížení nepřítele v bojové činnosti a způsob rozvinování vojsk, způsob odražení úderů ze vzduchu, dobu a místo vysazení taktických výsádků a použití OMS.

Směr hlavního a dalších úderů stanoví velitel armády s ohledem na možnost vedení manévru silami a prostředky, využití nekrytých boků a mezer v sestavě nepřítele a podle možnosti dalšího úspěšného rozvíjení útočné operace na daném směru.

Uskupení vojsk armády ke střetnému sražení musí zabezpečit především: okamžité využití výsledků **účinků jaderných zbraní k vedení úderů** do boků a týlu hlavních sil nepřítele, vedení širokého manévru vojsky z hloubky a rozdělení fronty na rozhodující směry, připravenost k odražení silných úderů nepřítele ze

Obr. 1

vzduchu. Při vytváření uskupení ke střetnému sražení je nutné vystříhat se složitých přeskupení, která vedou ke ztrátě času. Důležité je mít především raketové vojsko armády a dělostřelectvo divízi k zahájení střetného sražení rozvinuté v prostorech palebných postavení.

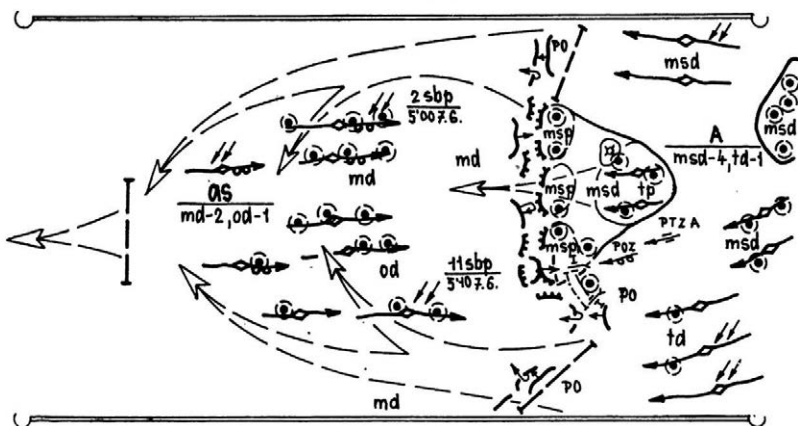
Operační sestava armády může být ve střetném sražení uspořádána ve dvou sledech nebo v jednom sledu s vyčleněnou vševojskovou zálohou, což je méně výhodné a úspěch, zejména závěrečné fáze střetného sražení, může být ohrožen. Do prvního sledu k vedení úderu na hlavním směru se obvykle vyčleňují boje nejschopnější, především tankové divize (bude-li ovšem taková možnost). Mnohdy bude taková situace, že operační sestavu nemůžeme vytvářet podle potřeby střetného sražení (z časových důvodů), nebo část prvního sledu musí plánovitě přejít do obrany a hlavní síly prvního sledu a druhý sled do útoku do boku a týlu.

Nepřítele ve střetném sražení můžeme ničit různými způsoby, např. **jadernými údery na hlavní uskupení nepřítele s následujícím zakončením jeho zničení, a to vedením čelního úderu k rozdělení uskupení nepřítele a k jeho zničení po částech** (viz obr. 1).

Tento způsob bude výhodný zřejmě tehdy, budou-li nepříteli způsobeny velké ztráty a podmínky válčiště a radiační situace umožní rychlé a organizované rozvinutí vojsk k rozdělení a zničení hlavních sil nepřítele. Vedení obchvatného manévru bude v těchto podmínkách zpravidla omezeno zničeným terénem (závaly, záтары), radiační situací a především nedostatkem času k jeho ukončení. Přitom máme na zřeteli, aby čelní údery nevedly k rozvíklé bojové činnosti.

Přikrytím a poutáním hlavního uskupení nepřítele čelně částí sil a hlavními silami vést rozhodné údery do boků a týlu (viz obr. 2).

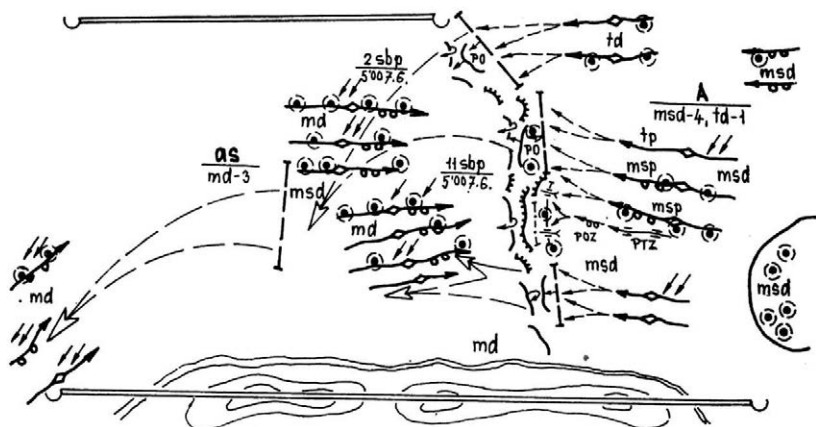
Tohoto způsobu můžeme úspěšně použít za výhodné operační situace na válčišti, např. při rovnoměrném vývoji operace na jednotlivých směrech nebo při střetnutí se zálohami nepřítele přisunovanými z hloubky.

Obr. 2

Úder hlavními silami do obou boků (týlu) bude vhodné vést formou vstříc-
ných úderů k obklíčení hlavního uskupení nepřítele a v dalším k jeho zničení.

Příkrytí a čelním poutáním hlavního uskupení nepřítele částí sil a vedením rozhodného úderu do jeho jednoho boku s přitisknutím k nějaké terénní překážce (viz obr. 3).

Obr. 3

Tento způsob bude účelný zejména v tom případě, kdy vlastní vojska stihnou včas zaujmout boční sestavu vůči přibližujícímu se uskupení nepřítele, a proto není třeba uskutečnit jejich časově náročné přeskupení. Taková situace bude nejčastěji při činnosti armády odtržené od hlavních sil frontu. Kromě toho tento způsob vyžaduje těžko průchodnou terénní překážku (horský zalesněný terén, větší vodní překážku, bažinatý terén nebo silně rozrušený) na opačné straně vedeného úderu.

Ve všech těchto případech bude účelné oddělit první sled nepřítele od druhého (operačně taktickými výsady, jadernými údery, údery letectva, údery vojsk) a vytvořit podmínky k ničení nepřítele v střetném sražení po částech.

Úkolem přiděleného frontového letectva je vést jaderné údery na přisunovaná vojska nepřítele, zvláště na jeho obrněná uskupení a prostředky jaderného napadení. Zpravidla to bude na uskupení nepřítele na dalekých přístupech s cílem způsobit mu těžké ztráty ještě před zahájením střetnutí. V některých případech můžeme ke zdržení uskupení nepřítele použít pozemních jaderných výbuchů. V jiné situaci můžeme použít nejdříve úderů klasickými prostředky s cílem vytvořit podmínky pro nahromadění vojsk nepřítele v malých prostorech a pak je ničit údery raketových jaderných zbraní.

Bojové vrtulníky budou předurčeny k ničení především tanků, dělostřelectva na přesunu, jaderných prostředků a vysazování taktických vzdušných výsadků.

Raketové vojsko a dělostřelectvo spolu s letectvem plní hlavní úkoly ničení nejdůležitějšího uskupení nepřítele. Stanoví se jim objekty ničení, počet, mohutnost jaderných nábojů, druh výbuchu a čas pohotovosti k úderu. Cíli pro jader-

né úderů budou především prostředky jaderného napadení, vojska na přesunu, zejména obrněná uskupení, a místa velení.

Tankovým a motostřeleckým divizím prvního sledu stanoví velitel armády bližší úkol a směr dalšího útoku. Obsahem bližšího úkolu může být zničení nebo dokončení zničení hlavních sil protistojícího nepřítele, zmocnění se a zničení jeho taktických jaderných prostředků, narušení systému velení, PVO apod., ovládnutí prostorů, objektů a čar, které zabezpečí rozvíjení úspěchu. Směr dalšího útoku musí zabezpečit dokončení zničení rozbitého uskupení nepřítele, nedovolit mu přechod do obrany na výhodných čarách a zabezpečit splnění dalšího úkolu armády ve vysokém tempu.

Důležitý úkol budou mít PO, kterým je třeba stanovit úkoly k zabezpečení rozvinutí hlavních sil armády a vytvoření nejvhodnějších podmínek k jejich zasazení do sražení. Mohou také ničit menší uskupení nepřítele, narušovat jeho rozvinutí a velení.

Divize druhého sledu budou zpravidla zasazovány k dokončení zničení nepřítele a k rozvíjení úspěchu do hloubky. Kromě toho se divize druhého sledu mohou používat k vystřídání vojsk prvního sledu, která ztratila bojeschopnost zejména po jaderných úderech nepřítele, nebo k ničení jeho uskupení, která ohrožují boky vojsk armády. V příznivé situaci může být divize druhého sledu vyslána jako operační manévrující skupina armády.

Bude-li mít velitel armády k dispozici pouze vševojskovou zálohu, ponechá si ji zpravidla k oslabení úspěchu nepřítele na některém směru.

Taktickému vzdušnému výsadku zpravidla určí: počet, způsob, úkoly a prostory shozu (vysazení) výsadku, výchozí prostory pro vysazení, způsob soustředění výsadku a výsadkových přepravních vrtulníků, organizaci průletu vrtulníků a všestranné zabezpečení vysazení, organizaci velení a součinnosti.

Při stanovení úkolů druhým vojsk a speciálním vojskům musí mít na zřeteli především jejich včasné rozvinutí a připravenost zabezpečit rozvinování hlavních sil armády a zasazení do sražení.

Všestranné zabezpečení střetného sražení se buď upřesňuje nebo nově řeší. Přitom se hlavní úsilí soustřeďuje v:

- průzkumu na trvalé zjišťování rozmístění prostředků jaderného napadení a na přisunovaná uskupení nepřítele (zjišťování mezer v jeho sestavě, nekrytých boků atd.),

- OPZHN na uchování bojeschopnosti vojsk armády, neboť v podmínkách vysoké manévrové činnosti vojsk je využívání vlastností terénu a ženíjních opatření ztíženo,

- operačním maskováním na maximální utajení a překvapivou činnost vojsk armády; zvláště velký efekt poskytuje dovedně organizovaná dezinformace nepřítele, utajené rychlé přiblížení se k nepříteli a vedení úderů z chodu bez jakýchkoli zastávek a přerušení,

- ženíjním zabezpečení především na zabezpečení rychlého přesunu a rozvinování vojsk, překonávání zátarasů a překážek, zabezpečení boků a mezer zátarasy, zřizování zátarasů a ničení nepřítele na směrech jeho úderů a při upevňování dosažených čar,

- radiotechnickým boji především na zmaření velení vojskům prvního sledu nepřítele, jeho jaderným prostředkům a letectvu ještě před zahájením střetného sražení a na ochranu vlastních systémů a prostředků velení proti elektronickému působení nepřítele,

— týlovém zabezpečení k doplnění zásob a cílevědomé organizaci zdravotnického zabezpečení.

Určité zvláštnosti budou i v dalších druzích zabezpečení střetného sražení.

Při organizaci velení musíme vzít v úvahu takové prvky, jako je předvídání, operativnost, iniciativa, rozhodnost apod. Zvláštností v práci velitele a štábu armády bude zřejmě postupnost přijímání rozhodnutí a tím i větší počet dílčích nařízení.

Zhodnocení situace pro přijetí rozhodnutí bude provázeno neustálou změnou složení a rozmístění vojsk obou stran. Proto pokud přijetí (upřesnění) rozhodnutí ke střetnému sražení bude probíhat v době přibližování obou uskupení, musí velitel při rozboru situace připravovat své závěry s předvídáním té situace, která může vzniknout při zahájení střetného sražení.

Zatímco plánování a příprava střetného sražení bude probíhat zpravidla na VS armády, velitel se svými spolupracovníky na předsunutém místě velení se přiblíží se zahájením střetného sražení k vojskům na rozhodujícím směru.

Při organizaci součinnosti musí velitel a štáb především sladit úsilí vyčleněného letectva, raketového vojska a dělostřelectva pro vedení jaderných a palebných úderů na přesunovaná uskupení nepřítele, zejména svazky prvního sledu, vzdušné výsadky a další prostředky a sladit činnost k dokončení zničení nepřítele.

Při organizaci součinnosti určuje velitel armády zpravidla čáry, kterých mají dosáhnout vojska při zahájení jaderných úderů k rychlému přechodu do útoku, prostor a dobu spojení vojsk za útoku se vzdušnými výsadky, způsob spojení s nimi a vzájemné činnosti, při vstřícných úderech vojsk armády čáry signálů, zastavení paleb, setkání apod.

Vzhledem k dynamičnosti střetného sražení nebude mít velitel zpravidla čas na sladění otázek součinnosti osobním stykem. Hlavní otázky součinnosti budou proto většinou obsaženy v jeho rozhodnutí a budou doručovány podřízeným při vydávání bojových úkolů. Pouze na řešení nejdůležitějších otázek budou k podřízeným vyjíždět představitelé nadřízeného štábu.

Střetnému sražení budou zpravidla předcházet jaderné a letecké údery s předstihem na prostředky jaderného napadení a na hlavní uskupení nepřítele. Hromadné, skupinové a jednotlivé údery povedeme se zahájením přesunu uskupení nepřítele, v průběhu jeho přesunu zejména v prostorech, kde bude docházet k nahromadění sil a prostředků, při jeho rozvinování a před zahájením útoku hlavních sil armády.

Cílem těchto úderů bude především způsobit značné ztráty nepříteli (zmařit jeho záměry), oslabit podstatně jeho jaderné údery, dezorganizovat velení a tím vytvořit podmínky pro rozhodný úder vojsk armády a rychlé dokončení zničení nepřítele.

Jako první budou střetné sražení zahajovat předsunuté odřady prvosledových divízi, které budou využívat mezer v sestavě nepřítele po jaderných a leteckých úderech, ničit vojska nepřítele v dotyku a nutit jeho hlavní síly rozvíjet se na nevýhodných čarách.

Bude-li mít nepřítel na daném směru převahu a úspěch, potom bude vhodné, aby se PO zmocnily výhodných čar, držely je do příchodu hlavních sil prvosledových divízi a zabezpečily manévry hlavních sil armády k vedení úderů do boku a týlu uskupení nepřítele. Boj PO musí podporovat prostředky divízi prvního sledu, letectvo frontu a popř. armádní prostředky. V některých případech bude účelné ve prospěch PO použít i vrtulníkůvých výsadků.

Důležitý úkol k zabezpečení bojeschopnosti vojsk armády bude mít v této fázi protivzdušná obrana. Její učlenění musí zabezpečovat požadavek bránit předemnuté odřady, které budou důležitým cílem nepřátelského letectva, dále jaderné prostředky, hlavní uskupení armády a místa velení. Největší intenzita PVO musí být v období rozvinování hlavních sil armády.

Konkrétní situace na bojišti bude mít vliv na způsob činnosti divizí prvního sledu. V závislosti na stupni zničení nepřítele jadernými údery, letectvem a dělostřelectvem mohou vojska vést údery v bojových nebo předbojových sestavách nebo v nejpříhodnější situaci bez rozvinování — v proudech. K účinné činnosti využívají mezer v sestavě nepřítele, útokem z chodu vedou údery do boku a týlu jeho uskupení a vojska nepřítele ničí po částech. Prvosledové divize dbají zpravidla na to, aby se vyhýbaly vleklým bojům s malými skupinami nepřítele.

Nebudou-li stačit ke zničení hlavního uskupení nepřítele síly prvního sledu armády, může být zasazen druhý sled nebo vševojsková záloha. Budou se zasazovat zpravidla za křídly svazků prvního sledu nebo v mezerách mezi nimi. V některých situacích bude vhodnější hlavní uskupení nepřítele obejít a udeřit na něho z týlu.

Bude-li mít střetné sražení úspěch, nepřítel bude poražen nebo se vzdá, vojska armády pokračují v rozvíjení útoku ve vysokých tempech. Budou-li hlavní síly nepřítele poraženy a zbývající část uskupení odchází, přejdou hlavní síly armády okamžitě k pronásledování. Bude-li mít ve střetném sražení úspěch nepřítel, potom vojska armády musí přejít do obrany, nepřítele zastavit, údery, palbou a aktivní činností vojsk mu způsobit ztráty a tím vytvořit podmínky pro jeho následující zničení.

Střetné sražení, více než kterýkoli jiný druh bojové činnosti, bude vyžadovat od velitelů a štábů umění předvídat vývoj událostí a rychle se rozhodovat podle vzniklé situace. Při rychlých a nenadálých změnách, které jsou charakteristické pro střetné sražení, vystupují do popředí zejména návyky a vlastnosti velitelů a štábů. Mezi ně patří především vysoká teoretická znalost zvláštností střetného sražení, předvídatost, rozhodnost, schopnost rozumně riskovat, vysoká organizovanost práce a sladěnost v práci štábu, přesnost, rychlost a umění orientovat se ve složité situaci, schopnost stanovit a upřesňovat úkoly podle vzniklé situace, pevně a nepřetržitě velet vojskům.

Otázky střetného sražení jsou předmětem častých diskusí, vědeckých pojednání i výměny názorů na stránkách vojenského odborného tisku, včetně sovětského. Rada uvedených názorů byla i podkladem pro tento článek, který by měl napomáhat dalšímu rozvoji teoretického myšlení velitelského sboru ČSLA